

Wtorek, 16 maja 2017 r.

P8_TA(2017)0206

Sprawozdanie roczne za rok 2015 dotyczące ochrony interesów finansowych UE – zwalczanie nadużyć finansowych**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 maja 2017 r. w sprawie sprawozdania rocznego za rok 2015 dotyczącego ochrony interesów finansowych UE – zwalczanie nadużyć finansowych (2016/2097(INI))**

(2018/C 307/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 325 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie wcześniejszych sprawozdań rocznych Komisji i Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 14 lipca 2016 r. pt. „Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej – Zwalczanie nadużyć finansowych – sprawozdanie roczne za 2015 r.” (COM(2016)0472) oraz towarzyszące mu dokumenty robocze służb Komisji SWD(2016)0234, SWD(2016)0235, SWD(2016)0236, SWD(2016)0237, SWD(2016)0238 i SWD(2016)0239,
- uwzględniając sprawozdanie roczne OLAF za 2015 r. oraz sprawozdanie roczne z działalności Komitetu Nadzoru OLAF za 2015 r.,
- uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące wykonania budżetu za rok budżetowy 2015 wraz z odpowiedziami instytucji,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 lipca 2016 r. pt. „Ochrona budżetu UE do końca 2015 r.” (COM(2016)0486),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 250/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. ustanawiające program na rzecz wspierania działalności w dziedzinie ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej (program Herkules III) i uchylające decyzję nr 804/2004/WE ⁽¹⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 17 lipca 2013 r. dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (COM(2013)0534),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 ⁽²⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 11 lipca 2012 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego (COM(2012)0363),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 6.⁽²⁾ Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

Wtorek, 16 maja 2017 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. w sprawie walki z korupcją i działań następczych w związku z rezolucją komisji CRIM ⁽¹⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽²⁾,
  - uwzględniając zamówione przez Komisję sprawozdanie za 2015 r. w sprawie ubytku dochodów z tytułu podatku VAT oraz komunikat Komisji z dnia 7 kwietnia 2016 r. dotyczący planu działania w sprawie VAT (COM(2016)0148),
  - uwzględniając wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-105/14 *Taricco i inni* ⁽³⁾,
  - uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 24/2015 z dnia 3 marca 2016 r. zatytułowane „Zwalczanie wewnątrzspółnotowych oszustw związanych z VAT: wymagane dalsze działania”,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie roli demaskatorów w ochronie interesów finansowych UE ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej oraz opinie Komisji Rozwoju Regionalnego, jak również Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A8-0159/2017),
- A. mając na uwadze, że na mocy prawa państwa członkowskie i Komisja dzielą odpowiedzialność za wykonanie około 80 % budżetu Unii; mając jednak na uwadze, że w praktyce to Komisja i państwa członkowskie wydatkują zasoby i są odpowiedzialni za monitorowanie odnośnych projektów związane z zapewnianiem określonego poziomu kontroli; mając na uwadze, że odpowiedzialność za gromadzenie zasobów własnych, m.in. w formie pobierania podatku VAT i ceł, ponoszą przede wszystkim państwa członkowskie;
- B. mając na uwadze, że ochrona interesów finansowych UE powinna być podstawowym elementem polityki UE mającej na celu zwiększenie zaufania obywateli poprzez zapewnienie prawidłowego wykorzystania ich pieniędzy i zgodnie z zasadą „jak najlepiej wykorzystać każde euro”;
- C. mając na uwadze, że osiągnięcie dobrej wydajności wraz z procesami upraszczania wiąże się z regularną oceną wkładu, produktów, wyników/rezultatów i oddziaływania w drodze kontroli wykonania zadań;
- D. mając na uwadze, że art. 325 ust. 2 TFUE stanowi, że państwa członkowskie podejmują takie same środki do zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii, jakie podejmują do zwalczania nadużyć finansowych naruszających ich własne interesy finansowe;
- E. mając na uwadze, że art. 325 ust 3. TFUE stanowi, że państwa członkowskie organizują z Komisją ścisłą i regularną współpracę między właściwymi władzami;
- F. mając na uwadze, że różnorodność systemów prawnych i administracyjnych w państwach członkowskich skutkuje trudnymi warunkami dla usuwania nieprawidłowości i zwalczania nadużyć finansowych; mając na uwadze, że w związku z tym Komisja powinna wzmocnić wysiłki zmierzające do zadbania o to, by zwalczanie nadużyć finansowych było skuteczne i przynosiło bardziej namacalne i satysfakcjonujące wyniki;
- G. mając na uwadze, że przetwarzanie danych wrażliwych w coraz większym stopniu okazuje się być obciążone ryzykiem nadużyć finansowych;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0403.

⁽²⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1.

⁽³⁾ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 8 września 2015 r. w sprawie *Taricco i inni*, C-105/14, ECLI:EU:C:2015:555.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0022.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 94 z 28.03.2014, s. 65.

Wtorek, 16 maja 2017 r.

- H. mając na uwadze, że VAT stanowi ważne i rosnące źródło dochodów państw członkowskich, przynosząc prawie 1 bln EUR w 2014 r., oraz zasilając zasoby własne UE na łączną kwotę 17 667 mln EUR lub 12,27 % całkowitej kwoty przychodów UE w 2014 r.;
- I. mając na uwadze, że obecny system VAT, zwłaszcza stosowany w odniesieniu do transakcji transgranicznych, jest podatny na oszustwa i strategie unikania opodatkowania, w których same tylko wewnątrzspółnotowe oszustwa typu „znikający podmiot gospodarczy” (MTIC), powszechnie zwane oszustwami karuzelowymi, odpowiadają za ubytek przychodów z VAT wynoszący w przybliżeniu 50 mld EUR w 2014 r.;
- J. mając na uwadze, że luka w podatku VAT wynosiła około 159,5 mld EUR w 2014 r. i waha się od poniżej 5 % do ponad 40 % w zależności od danego kraju;
- K. mając na uwadze, że problem korupcji, szczególnie w formie przestępczości zorganizowanej, dotyczy wszystkich państw członkowskich i nie tylko stanowi obciążenie dla gospodarki UE, ale również osłabia demokrację i praworządność w całej Europie; mając na uwadze, że dokładne dane liczbowe nie są jednak znane, ponieważ Komisja zdecydowała, że nie zamieści tych danych w sprawozdaniu o zwalczaniu korupcji w UE;
- L. mając na uwadze, że nadużycie finansowe jest jednym z przykładów celowego wykroczenia i przestępstwem prawnym, a nieprawidłowość jest brakiem zgodności z zasadami;
- M. mając na uwadze, że wahania liczby nieprawidłowości mogą być powiązane z postępem cyklu wieloletniego programowania (wysoki poziom wykrywania na końcu cyklu spowodowany zamknięciem programu), jak również z późnym zgłaszaniem nieprawidłowości przez określone państwa członkowskie, które mają skłonność do jednoczesnego zgłaszania większości nieprawidłowości z poprzednich wieloletnich programów;

Wykrywanie i zgłaszanie nieprawidłowości

1. zauważa z zaniepokojeniem, że liczba zgłoszonych w 2015 r. nieprawidłowości związanych oraz niezwiązanych z nadużyciami finansowymi znacząco wzrosła, mianowicie o 36 %, co doprowadziło do wzrostu liczby zarejestrowanych przypadków nieprawidłowości o 5 876 przypadków w porównaniu z 2014 r. do poziomu 22 349 przypadków w związku ze szczególnymi sytuacjami w obszarze polityki spójności, które zaistniały w dwóch państwach członkowskich; zauważa, że chociaż liczba nieprawidłowości wzrosła w 2015 r., to wynikająca z tego kwota (3,21 mld EUR) spadła nieznacznie, tj. o 1 % w stosunku do 2014 r. (3,24 mld EUR);
2. jest zaniepokojony, że pomimo pozytywnego spadku o 11 % liczby nieprawidłowości zgłaszanych jako nadużycia finansowe z 1 649 przypadków w 2014 r. do 1 461 przypadków w 2015 r., związane z nimi kwoty wzrosły o 18 % z 538 mln EUR w 2014 r. do 637,6 mln EUR w 2015 r.; zwraca uwagę, że najczęściej występującym rodzajem nadużyć były nadużycia związane z fałszywymi lub sfałszowanymi dokumentami i deklaracjami, których odsetek sięgał 34 %, podczas gdy najwięcej nieprawidłowości zgłoszonych jako nadużycia finansowe (52 %) odnotowano w sektorze rolnictwa, a systemy kontroli administracyjnej ustanowione w rozporządzeniach sektorowych umożliwiły wykrycie najwyższego odsetka nieprawidłowości związanych z nadużyciami finansowymi (75 %);
3. przypomina, że nie wszystkie nieprawidłowości stanowią nadużycia finansowe oraz że należy wyraźnie odróżniać błędy od nadużyć finansowych;
4. uważa, że współpraca Komisji i państw członkowskich w dziedzinie wykrywania nadużyć finansowych nie jest wystarczająco skuteczna;
5. nie podziela opinii Komisji, że zwiększenie dostępnych zasobów w budżecie UE o 14 % w ujęciu rok do roku mogłoby uzasadniać wzrost o 36 % liczby nieprawidłowości;
6. z zadowoleniem przyjmuje pakiet czterech rozporządzeń delegowanych i czterech rozporządzeń wykonawczych Komisji dotyczących przepisów w zakresie zgłaszania nieprawidłowości w obszarze zarządzania dzielonego, którego celem jest poprawa jakości i spójności informacji na temat nieprawidłowości i nadużyć zgłaszanych przez państwa członkowskie; ubolewa, że te rozporządzenia nie określają ram czasowych, w jakich państwa członkowskie miałyby być zobowiązane do zgłaszania nieprawidłowości; ubolewa nad faktem, że jeśli chodzi o zgłoszone nieprawidłowości niezwiązane z nadużyciami finansowymi, w 2015 r. 537 z 538 nieprawidłowości zgłoszonych przez Irlandię dotyczyło dawnego programu sprawozdawczego z lat 2000–2006, a 5 105 z 5 619 nieprawidłowości zgłoszonych przez Hiszpanię dotyczyło nieprawidłowości w sektorze polityki spójności odnotowanych przez cały okres 2007–2013, które zgłoszono łącznie w 2015 r., oraz że Holandia zgłosiła w 2014 r. tylko jeden przypadek dotyczący sektora rybołówstwa, w porównaniu z 53

Wtorek, 16 maja 2017 r.

przypadkami w 2015 r.; zwraca uwagę, że sytuacja, w której państwa członkowskie nie przekazują informacji w określonym terminie lub przekazywane przez nie informacje są nieścisłe, powtarza się od wielu lat; podkreśla, że niemożliwe jest porównywanie tych informacji ani dokonanie obiektywnej oceny skali nadużyć finansowych w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej;

7. zauważa, że zgodnie z art. 27 ust. 3 dyrektywy Rady 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń Komisja co pięć lat przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie; wyraża ubolewanie, że ocena zaplanowana najpóźniej na dzień 1 stycznia 2017 r. wciąż nie została opublikowana; wzywa Komisję do niezwłocznego opublikowania tej oceny;

8. zachęca Komisję do kontynuowania wysiłków z myślą o opracowaniu programów, takich jak REFIT, w celu uproszczenia prawodawstwa UE; podkreśla, że uproszczenie przepisów i procedur przyczynia się do zmniejszenia liczby nieprawidłowości, które często wynikają ze złożonych przepisów i wymogów; zauważa, że mniejsze obciążenia administracyjne niosą ze sobą oszczędności w zakresie kosztów dla administracji publicznej i obywateli UE, a także zachęca beneficjentów do przystępowania do nowych programów; podkreśla, że uproszczenie przepisów powinno być spójne z zasadą budżetu UE ukierunkowanego na wyniki;

9. przypomina, że państwa członkowskie zarządzają około 80 % budżetu UE, dlatego Komisja musi pomóc im w tworzeniu krajowych strategii zwalczania nadużyć finansowych;

10. wyraża ubolewanie, że dotychczas nie wszystkie państwa członkowskie zatwierdziły krajowe strategie zwalczania nadużyć finansowych;

11. powtórnie wzywa Komisję do stworzenia jednolitego systemu zbierania od państw członkowskich porównywalnych danych na temat przypadków nieprawidłowości i nadużyć finansowych, który unormowałby proces zgłaszania i jakość składanych informacji oraz porównywalność danych;

12. z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1525 z dnia 9 września 2015 r., które usprawniło bieżące ramy wykrywania i prowadzenia dochodzeń w sprawie oszustw celnych na szczeblu unijnym i krajowym;

13. z uznaniem odnosi się do starań podejmowanych przez państwa członkowskie na rzecz wykrywania, oceniania i zgłaszania nieprawidłowości oraz na rzecz wdrażania skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych; podkreśla, że działania mające na celu zwalczanie nadużyć finansowych umożliwiają pobudzanie rozwoju; zwraca się do Komisji, by używała również pomocy technicznej do umacniania zdolności technicznej i administracyjnej instytucji zarządzających, aby zapewnić skuteczne systemy kontroli, w tym przez wprowadzenie prostszych i bardziej przejrzystych wniosków, które będą w stanie zmniejszyć zagrożenie nadużyciami finansowymi i zagwarantować możliwość pokrycia wszystkich poniesionych strat; zaleca zwiększenie przejrzystości na wszystkich szczeblach zarządzania projektami; zachęca Komisję i państwa członkowskie, by w dalszym ciągu podążały w obranym kierunku i stopniowo włączały do systemów i procedur kontroli systematyczne wykorzystywanie narzędzi informatycznych do celów zwalczania nieprawidłowości; wzywa Komisję do opracowania i przyjęcia specjalnych wytycznych, aby pomóc organom krajowym w wykrywaniu nieprawidłowości;

Dochody – zasoby własne

14. wyraża zaniepokojenie z powodu luki w podatku VAT i wewnątrzspółnotowych oszustw związanych z VAT, które są odpowiedzialne za utracone przychody w 2014 r. w wysokości odpowiednio 159,5 mld EUR i 50 mld EUR; odnotowuje, że tylko dwa państwa członkowskie – Zjednoczone Królestwo i Belgia – gromadzą i rozpowszechniają statystyki dotyczące strat w dochodach spowodowanych przez transgraniczne oszustwa związane z VAT;

15. zwraca uwagę, że Komisja nie ma dostępu do przepływu informacji pomiędzy państwami członkowskimi, aby móc zapobiegać i przeciwdziałać wewnątrzspółnotowym oszustwom typu „znikający podmiot gospodarczy” (MTIC), powszechnie zwanymi oszustwami karuzelowymi; uważa, że Komisja powinna mieć dostęp do sieci Eurofisc, aby lepiej kontrolować, oceniać i usprawniać wymianę danych między państwami członkowskimi; apeluje do wszystkich państw członkowskich o udział we wszystkich dziedzinach działalności sieci Eurofisc, aby ułatwić i przyspieszyć wymianę informacji z organami wymiaru sprawiedliwości i organami ścigania, takimi jak Europol i OLAF, zgodnie z zaleceniem

Wtorek, 16 maja 2017 r.

Trybunału Obrachunkowego; wzywa państwa członkowskie i Radę do udostępnienia tych informacji Komisji w celu wspierania współpracy, poprawy rzetelności danych i walki z przestępczością transgraniczną;

16. zauważa, że system wymiany informacji o VAT (VIES) okazał się pomocnym narzędziem w zwalczaniu oszustw dzięki umożliwieniu organom podatkowym ujednoczenia danych o podmiotach handlowych w różnych państwach; wzywa państwa członkowskie do poprawy szybkości działania w odniesieniu do dostarczania informacji, odpowiadania na zapytania i reagowania na zgłoszone błędy, zgodnie z zaleceniem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego;

17. odnotowuje plan działania Komisji w sprawie VAT „W kierunku jednolitego unijnego obszaru VAT” opublikowany dnia 7 kwietnia 2016 r.; wyraża głębokie ubolewanie, że publikacja „Środków mających na celu poprawę współpracy pomiędzy administracjami podatkowymi oraz z organami celnymi i wymiaru sprawiedliwości, jak również wzmocnienie zdolności administracji podatkowych”, przewidziana w planie działania na 2016 r., zostanie opóźniona o jeden rok; podkreśla, że problemy dotyczące transgranicznych nadużyć związanych z VAT wymagają podjęcia zdecydowanych, skoordynowanych i szybkich działań; w związku z tym wzywa Komisję do przyspieszenia procedur i znalezienia rozwiązań, aby zapobiec utracie wpływów z podatków w UE i państwach członkowskich;

18. podkreśla, że wdrożenie krótkoterminowych środków służących przeciwdziałaniu stratom w poborze VAT nie powinno opóźnić wniosku Komisji dotyczącego ostatecznego systemu VAT, tak jak przewidziano w planie działania;

19. z pewną satysfakcją zauważa, że nagły wzrost kwoty tradycyjnych zasobów własnych, które były przedmiotem nadużyć finansowych w 2014 r., to problem jednoroczny i że poziomy w 2015 r. (427 mln EUR) powrócił do średniej z lat 2011–2015; jest jednak niezadowolony, że niektóre państwa członkowskie nie zgłaszają żadnych przypadków nieprawidłowości związanych z tradycyjnymi zasobami własnymi;

20. wzywa państwa członkowskie do szybszego odzyskiwania należnych kwot tradycyjnych zasobów własnych, a szczególnie te państwa, które mają do odzyskania największe kwoty; apeluje do Grecji, Rumunii, Łotwy, Malty i Holandii o poprawę poboru tradycyjnych zasobów własnych, ponieważ w ich przypadku odsetek należności z tytułu tradycyjnych zasobów własnych utrzymuje się znacznie powyżej średniej unijnej w wysokości 1,71 % i wynosi odpowiednio 8,95 %, 5,07 %, 5,04 %, 3,84 % i 3,81 %;

21. odnotowuje, że liczba przypadków dobrowolnych zgłoszeń nieprawidłowości rośnie i apeluje do państw członkowskich, aby dostosowały do tej okoliczności strategię kontroli celnej, z uwzględnieniem wyników dobrowolnych zgłoszeń;

22. zwraca szczególną uwagę na fakt, że 75 % wszystkich przypadków zgłoszonych jako nadużycia finansowe dotyczy takich towarów jak wyroby tytoniowe, maszyny elektryczne, obuwie, wyroby włókiennicze, żelazo i stal, oraz że Chiny, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Stany Zjednoczone, Białoruś, Rosja i Ukraina należą do krajów najczęściej zgłaszanych jako kraje pochodzenia takich towarów; podkreśla, że głównym krajem pochodzenia towarów podrobionych są Chiny (80 %), a w następnej kolejności Hongkong, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Turcja oraz Indie; zwraca się do Komisji o poruszenie tych kwestii podczas negocjacji handlowych z tymi krajami;

23. podkreśla, że przemysł wysoko opodatkowanych towarów przyczynia się do znacznej utraty dochodów w budżecie UE i państw członkowskich oraz że szacowana bezpośrednia utrata przychodów z należności celnych w wyniku przemysłu samych papierosów wynosi ponad 10 mld EUR rocznie;

24. zauważa z zaniepokojeniem, że przemysł wyrobów tytoniowych do UE wzrósł w ostatnich latach i według danych szacunkowych oznacza straty dla dochodów publicznych do budżetów UE i państw członkowskich w wysokości 10 mld EUR rocznie, a zarazem jest jednym z największych źródeł przestępczości zorganizowanej, w tym terroryzmu; podkreśla, że nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi poważnie szkodzi zarówno legalnemu handlowi, jak i gospodarkom krajowym; ponadto zwraca uwagę, że znaczna część przemycanych wyrobów tytoniowych pochodzi z Białorusi; wzywa UE i państwa członkowskie do wywarcia nacisku na Białoruś, aby kraj ten podjął walkę z nielegalnym obrotem wyrobami tytoniowymi i przestępczością zorganizowaną, a w razie potrzeby do wprowadzenia sankcji; wzywa państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy w tej dziedzinie;

Wtorek, 16 maja 2017 r.

25. odnotowuje pozytywne wyniki licznych wspólnych operacji celnych obejmujących współpracę OLAF i państw członkowskich z różnymi służbami państw trzecich, których efektem było przejęcie m.in. 16 mln sztuk papierosów i 2 ton konopi indyjskich; zwraca uwagę, że podczas operacji Baltica prowadzonej pod przewodnictwem polskich organów celnych we współpracy z OLAF, Europolem oraz pięcioma państwami członkowskim (Finlandią, Estonią, Łotwą, Litwą i Szwecją) przechwycono 13 mln papierosów pochodzących z państw trzecich, w tym z Białorusi i Rosji;
26. odnotowuje 241 zgłoszonych przypadków przemytu papierosów, które przyniosły straty w tradycyjnych zasobach własnych szacowane na 31 mln EUR; kwestionuje czujność służb celnych w niektórych państwach członkowskich, które w 2015 r. nie zgłosiły ani jednego przypadku przemytu papierosów;
27. zauważa, że kontrole celne prowadzone podczas odpraw towarów i kontrole prowadzone przez służby ds. zwalczania nadużyć finansowych stanowiły najskuteczniejsze metody wykrywania przypadków nadużyć finansowych w odniesieniu do przychodów do budżetu UE w 2015 r.;
28. wyraża głębokie zaniepokojenie, że redukcja personelu celnego mogłaby negatywnie wpłynąć na liczbę kontroli, a tym samym wpłynąć niekorzystnie na wykrywanie nadużyć w sektorze dochodów UE;
29. przypomina, że skuteczne kontrole celne mają kluczowe znaczenie dla ochrony interesów finansowych UE, a środki budżetowe nie powinny uniemożliwiać organom państw członkowskich wykonywania ich zadań;
30. wyraża zaniepokojenie kwestią kontroli celnych oraz związanego z nimi poboru podatków, które stanowią element zasobów własnych budżetu Unii; przypomina, że to organy celne państw członkowskich mają przeprowadzać kontrole mające na celu sprawdzenie, czy importerzy przestrzegają przepisów dotyczących stawek i przywozu, oraz wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniej i zharmonizowanej kontroli na granicach UE, tak aby zagwarantować bezpieczeństwo Unii i ochronę jej interesów gospodarczych, podejmując w szczególności działania na rzecz walki z handlem nielegalnymi i podrobionymi produktami;
31. z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Komisji, że państwa członkowskie powinny osiągnąć właściwą równowagę pomiędzy ułatwieniami w handlu a ochroną interesów finansowych UE; w tym kontekście wskazuje na przyspieszone procedury stosowane przez organy celne wobec przedsiębiorstw niskiego ryzyka, które mogą stanowić dobry system szybkiej odprawy towarów, choć okazało się, że nie są odporne na praktyki korupcyjne stosowane przez funkcjonariuszy celnych;

Wydatki

32. dostrzega niski odsetek zgłoszonych nieprawidłowości (związanych oraz niezwiązanych z nadużyciami finansowymi) dotyczących funduszy zarządzanych bezpośrednio przez Komisję, który wynosi mniej niż 0,7 %; zwraca się do Komisji o bardziej szczegółowe informacje na temat odzyskiwania – od legalnych rezydentów krajów spoza UE, w ramach zarządzania bezpośredniego prowadzonego przez Komisję – niewłaściwie zarządzanych funduszy UE;
33. zauważa, że liczba związanych z wydatkami nieprawidłowości, które zgłoszone zostały jako nadużycia finansowe, spadła o 10 % w 2015 r.;
34. zauważa, że wykryte nieprawidłowości związane oraz niezwiązane z nadużyciami finansowymi po stronie wydatków dotyczą 1,98 % płatności z budżetu UE w 2015 r.;
35. zauważa, że w 2015 r. liczba zgłoszonych nieprawidłowości związanych z nadużyciami finansowymi obejmującymi środki krajowe po stronie wydatków z budżetu zmalała o 14 % w porównaniu z 2014 r., a kwota, której te nieprawidłowości dotyczą, wzrosła o 8 %; wyraża zaniepokojenie, że liczba nieprawidłowości niezwiązanych z nadużyciami finansowymi w 2015 r. wzrosła o 28 %, a kwota, której te nieprawidłowości dotyczą, wzrosła o 44 %;
36. jest głęboko zaniepokojony faktem, że liczba zgłoszonych nieprawidłowości związanych oraz niezwiązanych z nadużyciami finansowymi w Europejskim Funduszu Rolniczym Gwarancji (EFRG) oraz Europejskim Funduszu Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) od co najmniej pięciu kolejnych lat zwiększa się co roku wraz z liczbą zgłoszonych przypadków, która uległa zwiększeniu z 1 970 przypadków w 2011 r. do 4 612 przypadków w 2015 r.; zauważa jednak, że liczba nieprawidłowości dotyczących EFRG utrzymuje się na stałym poziomie (wzrost o 6 % w porównaniu z 2014 r. i o 10 % w porównaniu z 2011 r.), podczas gdy liczba nieprawidłowości związanych z EFRROW stale rośnie; zauważa, że odnośne kwoty finansowe zmalały z 211 mln EUR w 2011 r. do 119 mln EUR w 2012 r., później

Wtorek, 16 maja 2017 r.

jednak stale rosły do 394 mln EUR w 2015 r., a poziom zgłoszonych nieprawidłowości związanych z EFRROW wyniósł blisko 2 % całego funduszu; apeluje do państw członkowskich o najwyższej liczbie zgłoszonych nieprawidłowości niezwiązanych z nadużyciami finansowymi – Rumunii, Włoch, Hiszpanii, Polski, Węgier, Portugalii i Litwy – o pilne i skuteczne uregulowanie sytuacji w celu odwrócenia tej tendencji;

37. wyraża ubolewanie, że ponad dwie trzecie błędów szacowanego poziomu błędów w wydatkach EFRR w 2015 r. wynikało z braku dokumentów poświadczających poniesione wydatki i niezgodności z zasadami udzielania zamówień publicznych; przypomina, że warunkiem skutecznego monitorowania jest pełna przejrzystość, również w odniesieniu do podwykonawstwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie do natychmiastowego wyeliminowania tych uchybień; wzywa Komisję do jak najszybszego przystąpienia do monitorowania i oceny transpozycji do prawa krajowego dyrektyw 2014/24/UE oraz 2014/25/UE dotyczących zamówień publicznych;

38. wyraża zaniepokojenie stwierdzoną dysproporcją między poszczególnymi państwami członkowskimi pod względem dokonanych zgłoszeń; podkreśla, że duża liczba zgłoszeń może również wynikać z wysokiej skuteczności krajowego systemu kontroli w zakresie wykrywania i stwierdzania nieprawidłowości; wzywa Komisję, aby w dalszym ciągu podejmowała wszelkie wysiłki w celu wspierania państw członkowskich w dążeniu do podniesienia poziomu i jakości kontroli, również za pośrednictwem jednostek ds. koordynacji zwalczania nadużyć finansowych (AFCOS), a także do zakończenia procesu ustanawiania we wszystkich państwach członkowskich krajowej strategii zwalczania nadużyć finansowych (NAF);

39. wyraża zadowolenie, że do końca 2015 r. sześć państw członkowskich uchwaliło krajowe strategie zwalczania nadużyć finansowych i apeluje do pozostałych państw członkowskich o niezwłoczne wdrożenie trwałych założeń lub opracowanie krajowych strategii zwalczania nadużyć finansowych;

40. jest głęboko zaniepokojony, że nieprawidłowości związane oraz niezwiązane z nadużyciami finansowymi dotyczące wspólnej polityki rybołówstwa wzrosły w 2015 r. dwukrotnie od 2014 r., i że ich poziom jest najwyższy w historii, mianowicie 202 przypadki (w tym 19 związanych z nadużyciami finansowymi i 183 niezwiązane z nadużyciami finansowymi) opiewające na kwotę 22,7 mln EUR (w tym 3,2 mln EUR w odniesieniu do przypadków związanych z nadużyciami finansowymi);

41. podkreśla, że uproszczenie przepisów administracyjnych zmniejszy liczbę nieprawidłowości niezwiązanych z nadużyciami finansowymi, ułatwi rozpoznawanie przypadków nadużyć finansowych oraz zwiększy dostępność środków unijnych dla beneficjentów;

42. wyraża ubolewanie z powodu gwałtownego wzrostu liczby nieprawidłowości niezwiązanych z nadużyciami finansowymi dotyczących polityki spójności, które wzrosły w latach 2014–2015 o 104 % w odniesieniu do okresów programowania sprzed lat 2007–2013 i o 108 % w odniesieniu do okresu programowania 2007–2013; zauważa jednak, że kwoty nieprawidłowości niezwiązanych z nadużyciami finansowymi w 2015 r. wrosły o nie więcej niż 9 % w porównaniu z 2014 r.; ponadto wyraża ubolewanie, że liczba nieprawidłowości związanych z nadużyciami finansowymi w 2015 r. wzrosła o 21 %, a kwota, której te nieprawidłowości dotyczą, wzrosła o 74 %;

43. uważa, że analiza porównawcza danych znajdujących się w sprawozdaniu rocznym z porównywalnymi danymi na temat krajowych systemów wydatkowania środków, w tym z danymi na temat nieprawidłowości i nadużyć finansowych, mogłaby pomóc w wyciąganiu ukierunkowanych wniosków dotyczących wydatków na politykę spójności, w tym na potrzeby związane z budowaniem zdolności;

44. odnosi się w tym względzie do sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 10/2015 zalecającego między innymi, aby Komisja i państwa członkowskie zainwestowały w systematyczną analizę błędów związanych z zamówieniami publicznymi, oraz zwraca się do Komisji, aby przedstawiła Parlamentowi taką szczegółową analizę; zachęca Komisję zwłaszcza do wyrażenia opinii na temat powtarzających się błędów oraz do wyjaśnienia, dlaczego te błędy nie miałyby zostać uznane za przejawy potencjalnych nieprawidłowości; wzywa Komisję do szybkiego ukończenia prac nad wytycznymi dotyczącymi zamówień publicznych, dostosowanymi do niedawno przyjętej dyrektywy o zamówieniach publicznych;

45. podkreśla, że pełna przejrzystość sprawozdawczości wydatków ma zasadnicze znaczenie przede wszystkim w odniesieniu do przedsięwzięć infrastrukturalnych finansowanych bezpośrednio przez fundusze europejskie lub instrumenty finansowe; wzywa Komisję do zapewnienia obywatelom Unii pełnego dostępu do informacji o współfinansowanych projektach;

Wtorek, 16 maja 2017 r.

46. zwraca się o szczegółowe wyjaśnienia ze strony Komisji co do przyczyn wysokiego poziomu przypadków nadużyć finansowych w odniesieniu do badań i rozwoju technologicznego (R&TD) oraz innowacji i przedsiębiorczości, które wzrosły z 6 do 91 zgłoszonych przypadków rocznie w okresie programowania 2007–2013, na kwotę 263 mln EUR, co stanowi ponad 20 % wszystkich zgłoszonych przypadków nadużyć finansowych w odniesieniu do polityki spójności;

47. z zadowoleniem przyjmuje ogólny spadek liczby zgłoszonych nieprawidłowości w ramach pomocy przedakcesyjnej (IPA); zauważa jednak, że liczba nieprawidłowości w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA I) stale wzrasta, a Turcja była podmiotem zgłaszającym 46 % przypadków, co stanowi 83 % kwoty zgłoszonych nieprawidłowości; zachęca Komisję do rozważenia stosowania zasady „więcej za więcej” w jej negatywnym sensie („mniej za mniej”), biorąc pod uwagę fakt, że obecna sytuacja polityczna w Turcji stwarza bezpośrednie zagrożenie dla zdolności absorpcyjnych tego kraju;

Zidentyfikowane problemy i wymagane działania

Lepsza sprawozdawczość

48. ubolewa, że pomimo licznych apeli Parlamentu o ustanowienie jednolitych zasad zgłaszania obowiązujących we wszystkich państwach członkowskich sytuacja pozostaje wysoce niezadowolająca i wciąż występują znaczne rozbieżności w liczbie zgłaszanych przez poszczególne państwa członkowskie nieprawidłowości związanych oraz niezwiązanych z nadużyciami finansowymi; uważa, że problem ten zniekształca rzeczywisty obraz sytuacji dotyczącej poziomu nadużyć oraz ochrony interesów finansowych UE; ponownie wzywa Komisję do podjęcia wzmoczonych wysiłków w celu ujednoczenia stosowanych przez państwa członkowskie rozbieżnych metod zapobiegania nieprawidłowościom oraz ich wykrywania i zgłaszania, a także przypadków niespójnego interpretowania obowiązujących ram prawnych UE; wzywa do stworzenia jednolitego systemu przekazywania danych;

49. ponownie wzywa Komisję do opracowania systemu wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami w celu przeprowadzania kontroli krzyżowej księgowania dotyczących transakcji pomiędzy co najmniej dwoma państwami członkowskimi, aby uniknąć transnarodowych nadużyć finansowych w obszarze funduszy strukturalnych i inwestycyjnych i tym samym zagwarantować stosowanie horyzontalnego i całościowego podejścia do ochrony interesów finansowych państw członkowskich;

50. podkreśla, że we wnioskach z projektu „Cooperation project in the anti-fraud sector” [Współpraca w sektorze zwalczania nadużyć], finansowanego z programu Herkules III, wzywa się Komisję, by przedstawiła konkretny wniosek ustawodawczy dotyczący wzajemnej pomocy administracyjnej w odniesieniu do funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, stanowiącej prawny instrument współpracy, niezbędny, by zapobiec ryzyku przywłaszczenia środków przez przestępców, w oparciu o wyniki trwającego przeglądu śródkresowego dotyczącego stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez OLAF;

51. przypomina, że w sytuacji nadzwyczajnej, takiej jak wykorzystanie funduszy w celu pomocy uchodźcom, często stosuje się odstępstwa od normalnej procedury udzielania zamówień publicznych, umożliwiając bezpośredni dostęp do funduszy; wzywa Komisję do sprawowania skutecznego nadzoru nad stosowaniem tych odstępstw oraz nad powszechną praktyką podziału zamówień publicznych w taki sposób, aby nie doszło do przekroczenia progów finansowych, dzięki czemu można pominąć wymóg przeprowadzania standardowych postępowań przetargowych;

52. popiera podejście Komisji, aby zalecić wzmoczenie działań państw członkowskich, które nadal zgłaszają bardzo małą liczbę nieprawidłowości związanych z nadużyciami finansowymi w odniesieniu do wykrywania i / lub zgłaszania nadużyć finansowych;

53. z zadowoleniem odnotowuje wzrost liczby danych publikowanych przez Komisję dotyczących nieprawidłowości związanych oraz niezwiązanych z nadużyciami finansowymi i jakości oceny statystycznej zgłoszonych nieprawidłowości;

54. wzywa państwa członkowskie do pełnej ratyfikacji dyrektywy UE w sprawie prania pieniędzy, z wprowadzeniem publicznego rejestru własności przedsiębiorstw, obejmującego również trusty;

Wtorek, 16 maja 2017 r.

55. podkreśla, że w wielu państwach członkowskich nie istnieją specjalne przepisy mające na celu zwalczanie przestępczości zorganizowanej, choć jest ona coraz bardziej zaangażowana w działalność transgraniczną oraz działalność w obszarach naruszających interesy finansowe Unii, takich jak przemyt i fałszowanie pieniędzy; uważa, że kwestią o zasadniczym znaczeniu jest wdrożenie przez państwa członkowskie środków określonych w jego rezolucjach w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej⁽¹⁾;

56. podkreśla, że działania zapobiegawcze powinny obejmować ciągłe szkolenia i wsparcie dla pracowników właściwych organów odpowiedzialnych za zarządzanie środkami finansowymi i ich kontrolowanie, a także wymianę informacji i najlepszych praktyk między państwami członkowskimi; przypomina o decydującej roli, jaką odgrywają organy lokalne i regionalne oraz zainteresowane strony w walce z nadużyciami finansowymi; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przestrzegania przepisów określających warunki *ex ante* w polityce spójności, w szczególności w obszarze udzielania zamówień publicznych; zwraca się do państw członkowskich o wzmoczenie wysiłków w obszarach, na które szczególnie uwagę zwróciła Komisja w swoim sprawozdaniu rocznym, zwłaszcza jeśli chodzi o udzielanie zamówień publicznych, przestępstwa finansowe, konflikty interesów, korupcję, sygnalizowanie nieprawidłowości i definicję nadużycia finansowego;

57. zaleca podjęcie kroków w celu usprawnienia wprowadzania środków upraszczających na okres 2014–2020 i z myślą o ramach regulacyjnych dla europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na okres po 2020 r., które to ramy stanowią narzędzie ograniczania ryzyka nieprawidłowości wynikających z błędów; podkreśla znaczenie stosowania zasady jednorazowej kontroli; uważa, że uproszczenie przepisów i procedur pomoże ograniczyć liczbę nieprawidłowości niezwiązanych z nadużyciami finansowymi; zachęca państwa członkowskie oraz ich organy lokalne i regionalne do dzielenia się najlepszymi praktykami w tym względzie, przy czym należy zawsze uwzględnić konieczność zachowania właściwej równowagi między narzędziami nadzoru a uproszczonymi procedurami;

Lepsze kontrole

58. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że za sprawą wspólnotowych środków kontroli *ex ante* i *ex post* wykrywa się coraz więcej przypadków nieprawidłowości; uważa jednak, że zapobieganie stratom jest łatwiejsze niż ich odzyskiwanie i że zawsze należy przeprowadzić niezależną ocenę *ex ante* projektów, które mają być finansowane; wzywa zatem państwa członkowskie do lepszego przeprowadzania kontroli *ex ante* z pomocą Komisji oraz do wykorzystywania wszystkich dostępnych informacji w celu unikania błędów oraz nieprawidłowych płatności związanych z funduszami unijnymi; przypomina w związku z tym, że nie można powoływać się na ograniczenia budżetowe jako na przyczynę zmniejszenia liczby pracowników przydzielonych do przeprowadzania kontroli *ex ante*, ponieważ inwestycje w zapobieganie nieprawidłowościom zwracają się;

59. zachęca Komisję do dalszego wzmocnienia swojej roli nadzorczej poprzez audyt, kontrole, inspekcje, plany działań zaradczych i pisemne ostrzeżenia na wczesnym etapie, aby ograniczyć liczbę nieprawidłowości;

60. apeluje do Komisji o utrzymanie rygorystycznej polityki wstrzymywania i zawieszania płatności jako działania zapobiegawczego wymierzonego w nieprawidłowości wpływające na budżet UE, zgodnie z odpowiednią podstawą prawną;

61. popiera program Herkules III, który jest dobrym przykładem podejścia opartego na zasadzie „jak najlepiej wykorzystać każde euro”; podkreśla znaczenie tego programu oraz jego wkład we wzmocnienie zdolności urzędów celnych do kontroli transgranicznej przestępczości zorganizowanej i zapobieganiu dostawom podrabianych produktów i towarów pochodzących z przemytu do państw członkowskich; zwraca się do Komisji o dokonanie okresowej oceny osiągniętych rezultatów programu Herkules III w zakresie jego celów oraz monitorowanie wykorzystania i efektywności dotacji przyznanych w ramach tego programu;

62. zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości wprowadzenia obowiązkowego stosowania instrumentu obliczania ryzyka ARACHNE przez wszystkie państwa członkowskie, aby zwiększyć środki służące zwalczaniu nadużyć finansowych;

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2016 r. w sprawie walki z korupcją i działań następczych w związku z rezolucją komisji CRIM (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0403); rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2013 r. w sprawie przestępczości zorganizowanej, korupcji i prania pieniędzy: zalecenia dotyczące potrzebnych działań i inicjatyw (Dz.U. C 208 z 10.6.2016, s. 89).

Wtorek, 16 maja 2017 r.

63. oczekuje śródkresowej oceny Komisji w 2018 r. w celu stwierdzenia, czy nowa struktura regulacyjna dla polityki spójności skuteczniej zapobiega nieprawidłowościom i ogranicza ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, w tym nadużyć finansowych, oraz liczy również na uzyskanie szczegółowych informacji na temat wpływu nowych przepisów na systemy zarządzania i kontroli, tak w kontekście ryzyka nieprawidłowości i nadużyć finansowych, jak i w kontekście ogólnej realizacji polityki;

64. jest zdania, że przed przyjęciem nowych wieloletnich ram finansowych (WRF) należy dokonać oceny systemu kontroli finansowej Funduszu Spójności w celu skorygowania wad systemu;

65. podkreśla, że w swojej śródkresowej ocenie polityki spójności zaplanowanej na 2018 r. Komisja powinna uwzględnić konieczność zapobiegania ryzyku nieprawidłowości, w tym nieprawidłowości związanych z nadużyciami finansowymi, i ograniczania tego ryzyka; ubolewa nad tym, że złożone procedury zmniejszają atrakcyjność finansowania z funduszy UE; zwraca się do Komisji, by przeprowadziła analizę korzyści płynących z wprowadzenia zachęt, aby zwiększyć efektywność wydatkowania środków; wzywa Komisję, by utworzyła mechanizm wymiany informacji między właściwymi organami krajowymi umożliwiając porównywanie dokumentacji księgowej dotyczącej transakcji zawieranych między państwami członkowskimi w celu wsparcia wykrywania wszelkich transnarodowych nadużyć finansowych w kontekście WRF na lata 2014–2020;

66. wyraża zaniepokojenie co do poziomu współpracy między wszystkimi strukturami kontrolnymi w państwach członkowskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wspierały inicjatywy mające na celu zwiększenie potencjału w zakresie koordynacji działań struktur kontrolnych, zwłaszcza tych struktur, które prowadzą działania kontrolne bezpośrednio w kontakcie z beneficjentami; przypomina, że nadużycia finansowe i korupcja przybierają coraz bardziej ponadnarodowy charakter; podkreśla w tym kontekście celowość utworzenia niezależnej Prokuratury Europejskiej, aby chronić interesy finansowe UE, przy czym należy jednocześnie zadbać o to, by relacje między tą prokuraturą a istniejącymi organami UE zostały precyzyjnie określone oraz by ich kompetencje zostały wyraźnie rozgraniczone, co pozwoli uniknąć zbytecznego pokrywania się zakresów kompetencji;

Ochrona waluty UE

67. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2014 r. weszła w życie dyrektywa 2014/62/UE, zgodnie z którą za przestępstwa uznaje się czyny popełnione umyślnie, jak np. podrabianie lub przerabianie pieniędzy, wprowadzanie takich pieniędzy do obiegu, a także współsprawstwo, pomocnictwo w tych czynach i usiłowanie ich popełnienia; ubolewa nad faktem, że Belgia, Francja i Irlandia muszą jeszcze transponować dyrektywę w przewidzianym terminie, czyli do dnia 23 maja 2016 r.;

68. zwraca uwagę, że według Europejskiego Banku Centralnego w okresie od wprowadzenia euro w 2002 r. fałszywe pieniądze spowodowały do 2016 r. straty finansowe w gospodarce UE sięgające co najmniej 500 mln EUR;

Demaskatorzy

69. podkreśla rolę demaskatorów w zapobieganiu nadużyciom oraz ich wykrywaniu i zgłaszaniu oraz potrzebę zapewnienia im ochrony; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2015 r. Komisja zainicjowała we współpracy z państwami członkowskimi „program wymiany doświadczeń” z myślą o koordynowaniu i wymianie najlepszych praktyk mających na celu zapobieganie korupcji;

70. podkreśla, że korupcja i nadużycia mają zasadniczo negatywny wpływ na interesy finansowe UE i chociaż UE ma odpowiedni wielowarstwowy mechanizm kontrolny, rola jednostki na najniższym szczeblu w systemie kontroli jest absolutnie niezastąpiona; podkreśla, że z tego powodu demaskatorzy muszą być jednoznacznie uwzględnieni w ramach legislacyjnych UE i państw członkowskich, które w wyraźny sposób określają ich prawa i obowiązki; apeluje do Komisji i państw członkowskich o zagwarantowanie europejskim demaskatorom minimalnego poziomu ochrony;

71. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Parlament, Komisja, Rada, Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Obrachunkowy, Europejska Służba Działań Zewnętrznych, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Komitet Regionów, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, Europejski Inspektor Ochrony Danych oraz większość agencji UE wprowadzili przepisy wewnętrzne chroniące demaskatorów, zgodnie z art. 22a, 22b i 22c regulaminu pracowniczego, oraz oczekuje dalszego wzmocnienia przepisów dotyczących ochrony demaskatorów;

Wtorek, 16 maja 2017 r.

72. przypomina swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie roli jaką odgrywają demaskatorzy w ochronie interesów finansowych UE⁽¹⁾ i apeluje o szybkie wdrożenie przez państwa członkowskie i Komisję zawartych w niej postulatów oraz o informowanie Parlamentu o działaniach następczych podjętych w związku z tą rezolucją; powtarza apel do Komisji o pilne przedłożenie wniosku ustawodawczego dotyczącego ochrony demaskatorów, aby skutecznie zapobiegać nadużyciom naruszającym interesy finansowe Unii Europejskiej oraz z nimi walczyć;

Korupcja

73. zauważa, że w 2015 r. walka z korupcją pozostawała kwestią priorytetową w ramach europejskiego semestru oraz związanej z nim procesu zarządzania gospodarczego; z zadowoleniem przyjmuje środki podjęte w zakresie walki z korupcją, takie jak organizacja spotkań z krajowymi punktami kontaktowymi państw członkowskich, uruchomienie „programu wymiany doświadczeń” dla państw członkowskich, udział OLAF w imieniu Komisji w europejskich i międzynarodowych forach ds. walki z korupcją;

74. ubolewa nad faktem, że Komisja nie widzi potrzeby dalszego publikowania sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE, co wpłynęło niekorzystnie na ocenę skali korupcji w 2015 r.; w szczególności wyraża ubolewanie, że ta decyzja została podjęta bez konsultacji z Parlamentem; jest zdania, że – niezależnie od zamiarów Komisji w zakresie zwalczania korupcji – ta rezygnacja, dokonana w ostatniej chwili, wysłała niewłaściwy sygnał nie tylko do państw członkowskich, ale również do obywateli; zwraca uwagę, że odkad w dniu 12 listopada 2008 r. Unia Europejska została stroną Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC), nie uczestniczyła ona w mechanizmie wzajemnej oceny przewidzianym w ramach tej konwencji ani nie podjęła działań w celu dokonania samooceny tego, w jaki sposób wypełnia swoje obowiązki wynikające z konwencji; wzywa Unię Europejską do wypełniania obowiązków w ramach UNCAC poprzez dokonanie samooceny tego, w jaki sposób wypełnia ona swoje obowiązki wynikające z konwencji oraz uczestniczy w mechanizmie wzajemnej oceny; wzywa Komisję do ponownego rozważenia jej stanowiska w sprawie sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE; apeluje do Komisji o przeprowadzenie bardziej szczegółowej analizy – na poziomie zarówno instytucji unijnych, jak i państw członkowskich – środowiska, w którym wdrażane są strategie polityczne, aby określić nieodłączne czynniki krytyczne, delikatne obszary i czynniki ryzyka sprzyjające korupcji;

75. wzywa UE do jak najszybszego złożenia wniosku o członkostwo w Grupie Państw przeciwko Korupcji Rady Europy (GRECO) oraz do stałego informowania Parlamentu Europejskiego o biegu nadanemu temu wnioskowi;

76. podtrzymuje opinię, że korupcja nadal stanowi ogromne wyzwanie dla UE i państw członkowskich oraz że brak skutecznych działań wymierzonych przeciwko korupcji prowadzi do pogorszenia wyników gospodarczych UE, podważenia praworządności i osłabienia wiarygodności demokratycznych instytucji w Unii;

77. wzywa Komisję do opublikowania drugiego sprawozdania o zwalczaniu korupcji oraz do regularnego przedkładania takich sprawozdań, aby informować społeczeństwo o osiągnięciach w zwalczaniu korupcji, m.in. w kontekście programu wymiany doświadczeń w obszarze walki z korupcją;

78. wyraża zaniepokojenie wynikami badań, które pokazują, że ryzyko nadużyć i korupcji jest wyższe, kiedy państwo członkowskie wydatkuje środki europejskie, szczególnie w sytuacji, gdy wysokość finansowania europejskiego przekracza 50 % całkowitych kosztów; w związku z tym jest zdania, że w tych przypadkach państwa członkowskie nie spełniają w całości wymogów art. 325 ust. 2 TFUE, który stanowi, że państwa członkowskie podejmują takie same środki do zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii, jakie podejmują do zwalczania nadużyć finansowych naruszających ich własne interesy finansowe; wzywa zatem państwa członkowskie, aby w pełni stosowały się do zasady określonej w art. 325 ust. 2, a Komisję, aby sprawdziła, czy państwa członkowskie rzeczywiście to robią;

79. ponownie wzywa Komisję do opracowania systemu rygorystycznych wskaźników i łatwych do stosowania jednolitych kryteriów opartych na wymogach określonych w programie sztokholmskim w celu oceny poziomu korupcji w państwach członkowskich i oceny ich polityki antykorupcyjnej; zachęca Komisję do opracowania wskaźnika korupcji w celu dokonania klasyfikacji państw członkowskich; jest zdania, że wskaźnik korupcji mógłby stanowić dla Komisji solidną podstawę do ustanowienia mechanizmu kontroli dla poszczególnych krajów w związku z kontrolą wydatkowania środków UE;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0022.

Wtorek, 16 maja 2017 r.

Dziennikarstwo śledcze

80. uważa, że dziennikarstwo śledcze odgrywa kluczową rolę we wspieraniu niezbędnego poziomu przejrzystości w UE i państwach członkowskich; jest zdania, że należy stymulować i wspierać dziennikarstwo śledcze na drodze prawnej w państwach członkowskich i w UE oraz popiera działania przygotowawcze prowadzące do ustanowienia systemu transgranicznego dziennikarstwa śledczego, który ma zostać rozpowszechniony przez organizację pośredniczącą, a mianowicie Europejskie Centrum Wolności Prasy i Mediów w Lipsku;

Dyrektywa w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (dyrektywa PIF) i rozporządzenie w sprawie ustanowienia Prokuratury Europejskiej

81. z zadowoleniem przyjmuje zakończone sukcesem negocjacje na temat wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie zwalczania oszustw na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego (dyrektywa PIF), obejmującej swoim zakresem oszustwa związane z VAT; zwraca uwagę, że ta dyrektywa określa rodzaje podlegających karze nieprawidłowości związanych z nadużyciami finansowymi i zawiera definicję korupcji;

82. przypomina swoją rezolucję z dnia 5 października 2016 r. w sprawie Prokuratury Europejskiej i Eurojustu ⁽¹⁾ potwierdzającą długotrwałe poparcie Parlamentu dla ustanowienia skutecznej i niezależnej Prokuratury Europejskiej w celu ograniczenia obecnego rozproszenia działań krajowych organów ścigania w celu ochrony budżetu UE; uważa, że skuteczna Prokuratura Europejska wzmocni zwalczanie nadużyć finansowych w UE, pod warunkiem że zostanie ona wyposażona w niezbędne przepisy prawne i będzie w stanie efektywnie pracować z innymi istniejącymi organami UE i państw członkowskich; zauważa, że zakres dyrektywy PIF bezpośrednio odzwierciedla zakres mandatu Prokuratury Europejskiej; zauważa z zaniepokojeniem rozbieżne opinie w Radzie na temat Prokuratury Europejskiej, której utworzenie przewidziano w art. 86 TFUE; stwierdza, że przepisy przedmiotowej dyrektywy nie są wdrażane w ramach wzmocnionej współpracy; jest zdania, że Prokuratura Europejska może być tylko wtedy skuteczna, jeśli zakres jej działania obejmie wszystkie państwa członkowskie UE; wzywa państwa członkowskie, aby zrewidowały przyjęte stanowisko i uczyniły wszystko, co w ich mocy w celu wypracowania porozumienia w Radzie;

Wyroby tytoniowe

83. zwraca uwagę na decyzję Komisji o nieodnawianiu umowy z PMI, która wygasła w dniu 9 lipca 2016 r.; przypomina, że w dniu 9 marca 2016 r. Parlament zwrócił się do Komisji, aby nie odnawiała, nie przedłużała ani nie renegowowała umowy z PMI po upływie okresu, na jaki została ona zawarta; uważa, że nie należy odnawiać trzech innych umów (tj. z BAT, JTI i ITL);

84. wzywa Komisję do wprowadzenia na szczeblu UE wszystkich środków niezbędnych do identyfikacji i śledzenia wyrobów tytoniowych PMI oraz do podejmowania kroków prawnych w przypadku nieprzepisowych konfiskat wyrobów tego producenta, dopóki wszystkie postanowienia dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych nie będą w pełni wykonalne, tak aby nie dopuścić do wystąpienia luki w przepisach w okresie między wygaśnięciem umowy z PMI a datą wejścia w życie dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych i ramowej konwencji o ograniczeniu użycia tytoniu;

85. zauważa, że w następstwie swojego apelu zawartego w rezolucji z dnia 9 marca 2016 r. dotyczącej umowy w sprawie wyrobów tytoniowych (umowa z PMI) ⁽²⁾ Komisja musi wystąpić z planem działania w sprawie walki z nielegalnym obrotem wyrobami tytoniowymi, których znaczna część to papierosy niemarkowe („tanie białe”); wzywa Komisję do niezwłocznego przedstawienia Parlamentowi wniosku dotyczącego tego planu działania;

86. przyjmuje z zadowoleniem poparcie Komisji dla szybkiej ratyfikacji Protokołu WHO w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi, będącego pierwszym wielostronnym instrumentem prawnym, który kompleksowo i globalnie podejmuje problem przemytu tytoniu, oraz apeluje o jego szybkie ratyfikowanie i wdrożenie;

87. przypomina, że do chwili obecnej ramową konwencję o ograniczeniu użycia tytoniu ratyfikowało 25 stron, w tym tylko siedem państw członkowskich i UE jako całość; wzywa państwa członkowskie UE do ratyfikowania Protokołu w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowym;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0376.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0082.

Wtorek, 16 maja 2017 r.

Dochodzenia i rola OLAF

88. ubolewa, że mimo zapewnień OLAF, iż czyni on wszystko co w jego mocy, aby skrócić czas trwania dochodzeń, czas trwania etapu dochodzeniowego wydłuża się nieprzerwanie od 2012 r. – z 22,5 miesięcy do 25,1 miesięcy w przypadku zamkniętych spraw i z 17,3 do 18,7 miesięcy w odniesieniu do wszystkich spraw;

89. zwraca uwagę na rolę, jaką OLAF odgrywa w różnych wspólnych operacjach celnych, zapobiegając stratom w budżecie UE, i zwraca się do OLAF o podawanie w swoich rocznych sprawozdaniach szerszych informacji i konkretnych danych liczbowych dotyczących jego udziału w ochronie przychodów do budżetu UE;

90. wyraża zaniepokojenie wzrostem liczby przypadków transgranicznych nadużyć finansowych, wskazanym w ostatnim sprawozdaniu rocznym OLAF; wzywa Komisję, aby dokonała oceny podejmowania wspólnych działań zgodnie ze sposobami i procedurami stosowanymi już z powodzeniem w celnictwie, a także w zakresie wydatków, na podstawie art. 1 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013;

91. popiera udział OLAF w krajowych i międzynarodowych spotkaniach dotyczących zwalczania nadużyć finansowych, takich jak europejska sieć punktów kontaktowych służąca zwalczaniu korupcji, która w listopadzie 2015 r. przyjęła deklarację paryską w sprawie wzmocnienia walki z korupcją;

92. podkreśla, że w dziedzinie zwalczania nadużyć finansowych poczyniono już wiele postępów; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje niedawne utworzenie przy Europejskim Urzędzie ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) nowej jednostki dochodzeniowej ds. europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;

93. wzywa OLAF, aby w rocznych sprawozdaniach z działalności zestawiał zalecenia OLAF dotyczące odzyskiwania środków z faktycznie odzyskanymi kwotami;

94. przypomina, że – w świetle zasady lojalnej współpracy między instytucjami oraz zasady dobrej administracji i wymogu pewności prawa – OLAF i Komitet Nadzoru mają zorganizować swoją współpracę w oparciu o protokoły robocze, przy pełnym poszanowaniu obowiązujących przepisów prawnych;

95. z zadowoleniem przyjmuje przygotowaną przez OLAF analizę działań następczych podjętych w związku z jego zaleceniami o charakterze sądowym, wydanymi między dniem 1 stycznia 2008 r. a dniem 31 grudnia 2015 r., która to analiza stanowi przegląd podstawowych przyczyn niepodjęcia działań następczych w odpowiedzi na jego zalecenia; zauważa jednak, że dane zebrane w dokumencie dotyczą wyłącznie zaleceń o charakterze sądowym, bez uwzględnienia zaleceń o charakterze administracyjnym, dyscyplinarnym i finansowym, dlatego też nie są one reprezentatywne dla całości działań następczych podjętych w związku z zaleceniami OLAF; wzywa Komisję do kompleksowej reakcji na opublikowaną ostatnio przez OLAF analizę działań następczych państw członkowskich, podjętych w związku z zaleceniami o charakterze sądowym, wydanymi przez OLAF i zwraca się do OLAF o uzupełnienie sprawozdania rocznego o rozdział dotyczący działań następczych podjętych w związku z tymi zaleceniami; zwraca się do OLAF, by we współpracy z Komisją przedstawił szczegółową analizę, zawierającą m.in. dane liczbowe na temat odzyskiwania funduszy UE;

96. ubolewa nad faktem, że niemal jedna trzecia (94 na 317) zaleceń OLAF o charakterze sądowym, wydanych między rokiem 2008 a 2015 do właściwych organów, została odrzucona z powodu braku wystarczających dowodów; wzywa Komisję do oceny możliwości lepszego wykorzystania dochodzeń administracyjnych w sprawach sądowych; zachęca właściwe organy państw członkowskich do przedstawienia szczegółowych informacji dotyczących przyczyn odrzucenia, aby OLAF lepiej dostosowywał swoje zalecenia do przepisów krajowych;

97. jest zdania, że odsetek zaleceń OLAF przedłożonych organom krajowym, które skutkowały wniesieniem aktów oskarżenia (wynoszący ok. 50 %), nie jest wystarczający; wzywa organy państw członkowskich do zacieśnienia współpracy z OLAF; wzywa państwa członkowskie, Komisję i OLAF do określenia warunków, które zagwarantują dopuszczalność dowodów dostarczanych przez OLAF; zachęca organy państw członkowskich i OLAF, aby prowadziły wspólne dochodzenia w celu uzyskania jak najlepszych rezultatów;

98. ze względu na wygasający mandat dyrektora generalnego OLAF wzywa Komisję, aby niezwłocznie rozpoczęła procedurę zgłaszania kandydatur na stanowisko nowego dyrektora generalnego oraz zainicjowała proces konsultacji z Parlamentem;

99. wzywa Komisję do przeglądu rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013 oraz do przedłożenia wniosku o wzmocnienie uprawnień OLAF do prowadzenia dochodzeń; zaleca przyznanie OLAF większych środków, aby umożliwić mu prowadzenie dochodzeń w sprawie znacznie większej liczby zgłoszonych podejrzeń;

Wtorek, 16 maja 2017 r.

100. wyraża zaniepokojenie rozbieżnościami między informacjami, które OLAF otrzymuje ze źródeł publicznych i ze źródeł prywatnych w państwach członkowskich; wzywa Komisję do wspierania inicjatyw mających na celu gromadzenie większej ilości informacji publicznych oraz wzywa państwa członkowskie do podniesienia jakości dostarczanych danych;

101. zaznacza, że zalecenia o charakterze sądowym, przekazywane przez OLAF, są wypełniane w państwach członkowskich w bardzo ograniczonym stopniu; uważa, że taka sytuacja jest niedopuszczalna i wzywa Komisję do zadbania o to, by zalecenia OLAF były powszechnie wypełniane w państwach członkowskich;

102. ubolewa nad faktem, że organy sądowe niektórych państw członkowskich nie traktują priorytetowo zaleceń OLAF dotyczących niewłaściwego wydatkowania środków unijnych; przypomina, że zgodnie z art. 325 ust. 2 TFUE państwa członkowskie przyjmują takie same środki do zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii, jakie przyjmują do zwalczania nadużyć finansowych naruszających ich własne interesy finansowe;

103. uważa, że priorytetowe znaczenie ma rozwiązanie problemu słabej komunikacji między państwami członkowskimi a OLAF; zachęca Komisję i państwa członkowskie, by wspierały inicjatywy na rzecz poprawy komunikacji nie tylko między strukturami publicznymi, ale także między społeczeństwem obywatelskim w państwach członkowskich UE a OLAF; podkreśla, że ma to istotne znaczenie dla walki z korupcją w państwach członkowskich;

o

o o

104. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Komitetowi Nadzoru OLAF.
